

Represaliat: Manuel Vinaroz Maté

Paraules clau: Companyia de Treballadors Estrangers-CTE, Exili, Rosa Vinaroz Maté, Nauthausen.

En Manuel Vinaroz Maté¹ és un represaliat que residia a Esparreguera, la causa del qual figura a l'arxiu del "Centro Documental de la Memoria Histórica", al fons de la Causa General². En Manuel era fill de Manuel Vinaroz Expósito³ i Rosa Maté Miró⁴, que havien arribat a Esparreguera l'any 1923; aquests tenien tres fills, el Manuel, la Rosa⁵ i la Pilar⁶. La família vivia també amb les netes, Montserrat Vinaroz Albacete⁷ i Jacinta Iglesias Vinaroz⁸ (Cinta). Tots plegats vivien al carrer Bruch, 14 baixos.

De tota aquesta família, a part del Manuel Vinaroz Maté, en resultaren afectades diverses persones, com ara la seva germana, Rosa Vinaroz i, indirectament també la seva neboda, Cinta Iglesias Vinaroz, que era filla del Lluís Iglésias Hinojosa i Rosa Vinaroz, ambdós represaliats. En Lluís Iglesias va ser deportat i mort a Gusen⁹.

El nostre represaliat, segons el padró municipal de l'Ajuntament d'Esparreguera de l'any 1936, era nascut a Tortosa¹⁰ el dia 31 de desembre de 1903¹¹, per tant, tenia 32 anys, estava casat i tenia una filla, Montserrat Vinaroz Albacete. Feia 13 anys que vivia a Esparreguera.

¹ Projecte *Memorial Democràtic del Baix Llobregat; de les experiències personals a l'èxit col·lectiu*. Autores, Joana Llordella i Blanca Mampel. Direcció projecte: José Fernández i Elionor Sellés.

² Peça primera o principal de la província de Barcelona. Lligall: 1597, caixa:1 exp.:8 Foli:42, núm. d'expedient: 507. Hi consta que estava refugiat a França.

³ Nascut el 5 de febrer de l'any 1876 a Alcanar, Tarragona.

⁴ Nascuda el 15 d'abril de l'any 1881 a Tortosa, Tarragona.

⁵ Nascuda el 15 de maig de l'any 1914 a Tortosa, Tarragona.

⁶ Nascuda el 27 de novembre de l'any 1916 a Tortosa, Tarragona.

⁷ Nascuda el 4 de juliol de l'any 1928 a Esparreguera.

⁸ Nascuda l'11 d'agost de l'any 1929 a Esparreguera.

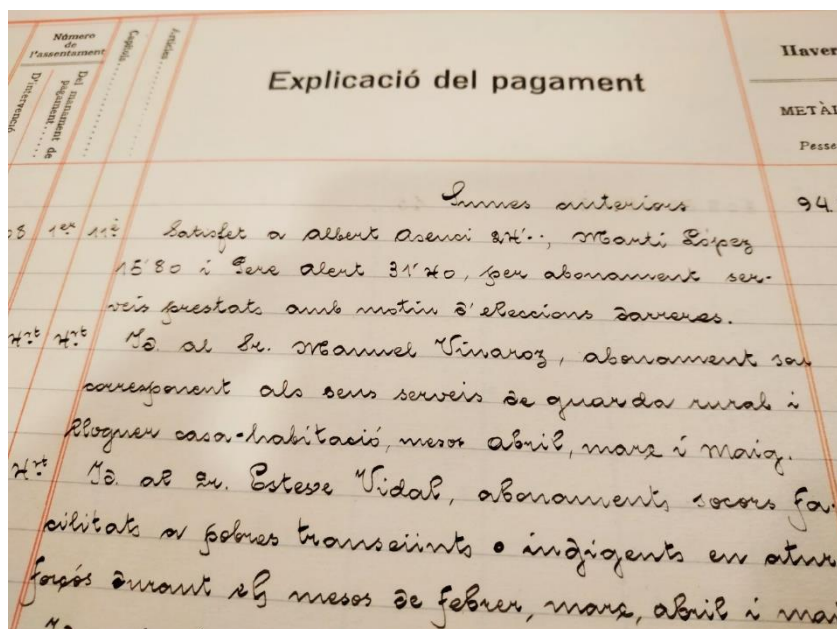
⁹ La seva biografia la poden trobar a la pàgina del Projecte *Memorial Democràtic del Baix Llobregat; de les experiències personals a l'èxit col·lectiu*.

¹⁰ Segons informació a la pàgina web de la "Fondation pour la memoire de la deportation" En Manuel era nascut a Roquetes, Tarragona. També al llibre de Montserrat Roig, *Els catalans als camps nazis*, pàg.590, era fill de Roquetes (Baix Ebre).

¹¹ Segons informació a la pàgina web de la "Fondation pour la memoire de la deportation" En Manuel era nascut 1 de gener de 1903 i, segons el llistat de deportats morts en camps nazis, del Boletín Oficial de l'Estado, del divendres 9 d'agost de 2019, Pàg.130 (suplement), també.

En un document recuperat dels arxius Arolsen¹², podem llegir que la cònjuge testamentària era Júlia Ramos Gómez, aleshores resident a Terrassa.

El Manuel treballava de guarda forestal per a l'Ajuntament d'Esparreguera, el seu pare treballava de pagès per compte propi i les seves germanes ho feien a l'empresa tèxtil, S. A. Sedó en cta. La mare i la seva germana Rosa eren analfabetes, segons el padró municipal.

Libre de comptes de l'Ajuntament d'Esparreguera on apareix en Manuel Vinaroz. AMES

Després dels Fets d'Octubre de 1934 es van destituir del càrrec a l'alcalde i regidors i s'empresonà aquells que hi van participar. Posteriorment, en conèixer el triomf del Front Popular, es restableix la normalitat democràtica i els consellers de la Corporació municipal represaliats prenen possessió dels seus càrrecs. Aquests són en Miquel Galceran, Joan Canals, Miquel Musté, Feliu Jorba i Bonifaci Bros i, per Decret de l'Excm. Sr. Governador General-President de la Generalitat de Catalunya publicat al BO del dia 18 del mes que som¹³, també seran readmesos els tres treballadors acomiadats per raons polítiques; aquests seran, el nostre represaliat, el guàrdia rural Manuel Vinaroz Mate, el sereno Rossend Almirall Sallent i el matancer de l'escorxador Marcel·lí Jorba¹⁴.

¹² Els *Arolsen Archives* són un centre internacional sobre la persecució nazi amb l'arxiu més complet del món sobre les víctimes i els supervivents del nacionalsocialisme. La col·lecció té informació sobre uns 17,5 milions de persones i pertany a la Memòria del món de la UNESCO. Durant dècades, aclarir els destins i buscar persones desaparegudes van ser les tasques centrals de la institució, que va ser fundada pels aliats el 1948 com a "Servei de Seguiment Internacional".

¹³ Acta de l'Ajuntament juliol 1936. AMES.

¹⁴ *Ibidem*.

En un document de l'Ajuntament d'Esparreguera (AMES) elaborat en finalitzar la Guerra Civil i que portava aquest encapçalament, "Relación de personas más destacadas por su significación izquierdista durante la dominación roja, que se forma en cumplimiento de órdenes de la autoridad", el Manuel era "alguacil", vivia a la plaça de la Constitució, núm. 1 i, en llapis, hi ha un afegit que hi posa ERC.

En Manuel Vinaroz Maté¹⁵, figura en el llistat elaborada per l'Ajuntament d'Esparreguera (AMES) de gent que fugí a França l'any 1939, també la seva filla Montserrat, la trobem en aquest llistat. Per aquest document sabem que era acusat amb d'altres companys d'exili, com a *responsables de agresiones, incendios de edificios, amenazas graves, saqueos, etc.* Però sense cap prova ni acusació particular.¹⁶

A França, el govern, mitjançant un decret-llei del 12 d'abril de 1939, obligarà els homes estrangers d'entre 20 i 48 anys a servir les autoritats militars franceses. No hi havia massa opcions, si no havien trobat feina amb algun empresari o propietari rural particular, s'havien d'allistar a la Legió Estrangera o passar a formar part de les Companyies de Treballadors Estrangers (CTE). Amb l'esclat de la guerra, es donà als refugiats espanyols la possibilitat d'enrolar-se als Regiments de Marxa de Voluntaris Estrangers.

El cert és que, poc temps després de l'arribada del Manuel a França, esclatà la II Guerra Mundial, la guspira va ser la invasió de Polònia per part d'Alemanya, concretament, l'1 de setembre de 1939 i així s'iniciaria l'atac a diversos països europeus, entre ells, França que, finalment, signaria l'armistici el 22 de juny de 1940, pel qual s'establí l'ocupació alemanya de bona part del territori francès. Ara s'iniciaria una nova etapa per als republicans refugiats espanyols a França, també per al nostre protagonista, que s'havia inscrit en una CTE, no sabem si voluntàriament ja que en ocasions s'allistaven per sortir dels camps on patien dures condicions de vida.

Les Companyies de Treballadors Estrangers (CTE) estaven organitzades com un cos militar, dirigides per oficials francesos amb 250 homes cadascuna. En total n'hi haurà 180. Aquests treballadors rebien un petit sou, alberg i manutenció. Molts d'ells van anar a parar a camps de concentració nazi.

Sabem que en Manuel es va exiliar a França, gràcies a la informació dels llistats de l'Ajuntament d'Esparreguera, que el situen com a fugit a França. Més tard, trobarem que apareix al llistat oficial de presoners de guerra francesos on figuren, entre molts d'altres, republicans catalans i espanyols que van ser capturats pels alemanys durant la invasió de França, els quals seran deportats. Segons aquesta llista, en Vinaroz va estar en una Companyia de Treballadors

¹⁵ Segons la documentació de l'AMES és Maté.

¹⁶ Causa General d'Esparreguera, pàg. 42. AHN.

Estrangers-CTE-, concretament la 140¹⁷, això vol dir al Frontstalag¹⁸ 140, a Belfort, una població del nord-est de França, fronterera amb Alemanya i Suïssa.

Villegas Fernandez (Félix), 6-11-13, Carmona (Esp.), 3^a C.T.E. 140.
Vinaroz (Manuel), 1-1-03, Roquetal (Esp.), 2^a cl., C.T.E. 140.
Vinas (Rodolfo), 27-1-10, Almería, 2^a cl., C.T.E. 183.
Vinas Arcos (Rodolfo), 1-4-87, Grenade (Esp.), 2^a cl., C.T.E. 183.
Vinceno (Pavel), 1-12-11, Prestavky, 2^a cl., 1er R.Tch. 151.
Vincent (André), 12-1-11, Clichy-s.-Bois, m.-c., A.G. 131.
Vincent (Georges), 29-4-07, Cuisia, 2^a cl., 77^a R.B. 142.
Vindel Garcia (Guillemot), 25-6-13, Biana de Mondela (Esp.), 2^a C.T.E.

Fragment del llistat de presoners francesos on hi trobem en Manuel Vinaroz (1940).

En Manuel Vinaroz és fet pres i deportat, com el seu excunyat Iglesias¹⁹, a Fallingbosed²⁰ (prop de Hannover), Stalag²¹ XI-B, amb el número 86626 (aquest va ser un campament alemany de presos de la Segona Guerra Mundial situat a l'est d'aquesta ciutat, a la Baixa Saxònia, al nord-oest d'Alemanya). Al llibre de Montserrat Roig²² hi posa un altre número, el 41780.

El fet que el ministre d'Assumptes exteriors de Franco, Ramon Serrano Suñer, no reconegués els presos espanyols, va fer que els republicans passessin a ser apàtrides i, per tant, se'n va fer càrrec la Gestapo.

El 27 de gener de 1941 és traslladat al KL Mauthausen (Àustria)²³ i la seva matrícula era 5793²⁴; posteriorment, el dia 8 d'abril de l'any 1941, seria traslladat a Gusen, amb el número de deportat 5792; va morir el 25 de desembre del mateix any a Gusen²⁵, un Kommando de Mauthausen, on havien mort la majoria dels

¹⁷ Gallica, Biblioteca digital de la Biblioteca Nacional de França, Centre National d'Information sur les prisonniers de guerre, Liste officielle n° 34 de prisonniers français, París, 21 octubre, 1940. Amb el suport d'Isidoro Teruel Manchon de l'Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya.

¹⁸ Un frontstalag (presó al front) és una presó alemanya, situada en territori ocupat, on els presoners de guerra s'hi estaven poc temps fins que eren traslladats als stalags.

¹⁹ Es pot trobar la seva biografia en el web d'aquest projecte:

<http://www.memorialbaixllobregat.cat/el-franquisme/repressio-franquista/biografia-63.htm>.

²⁰ Figura en el llistat d'arribades que es produïren de setembre de l'any 1940 a gener del 1941 (III.2.) a la pàgina web de la "Fondation pour la memoire de la deportation".

²¹ Els stalags eren camps de l'exèrcit alemany pensats estrictament per a presoners de guerra. Molts dels presoners que van ingressar en un stalag més endavant van ser deportats a camps d'extermini nazis.

²² ROIG, Montserrat (2001) *Els catalans als camps nazis*, Edicions 62, pàg. 590.

²³ Com el seu excunyat Iglesias.

²⁴ ROIG, Montserrat (2001) *Els catalans als camps nazis*, Edicions 62, pàg. 590. Ibídem. L'autora hi posa un altre número, 5773.

²⁵ Segons el llistat de deportats morts en camps nazis, del Boletín Oficial de l'Estado, del divendres 9 d'agost de 2019, Pàg.130 (suplement), en Manuel Vinaroz va morir el 25 de desembre de 1941, però segons la pàgina web de la "Fondation pour la memoire de la deportation" va morir 12 de maig de 1942 i segons el llibre de Montserrat Roig, op., cit, pàg. 590 va morir el 8 d'agost de l'any 1941.

deportats esparreguerins, inclòs el seu excunyat Iglesias, que ho va fer un mes abans.

El dia en què va arribar el Manuel, van arribar a Mauthausen 1.506 republicans espanyols, procedents del mateix Stalag que el Manuel –entre ells el deportat d’Esparreguera Lluís Iglesias Hinojosa–, i d’aquests, n’acabarien morint 1.079, el 70 per cent.

(...) unos 7.200 republicanos españoles fueron enviados al complejo de Mauthausen –campo central y campos anexos, como el de Gusen–, donde fueron utilizados en la explotación de las canteras de granito. La tasa de mortalidad de los detenidos, identificados como “Rostspanier” mediante un triángulo azul, era muy superior a la del conjunto de los otros internados en el campo. El año 1941 –especialmente entre febrero y junio del año siguiente– fue particularmente mortífero para los deportados. El *Kommando* de Gusen era el más temible, puesto que más del 80 por ciento de las defunciones se produjeron en él.²⁶

KL. MAUTHAUSEN		T/D Nr.	651353
VINARÓZ - MATE		Manuel	
N A M E		Vorname	
1. 1. 1903		Roquetes (Tarragona)	
Geb.-Datum		Geb.-Ort	
Häfl. Pers. Karte	☐	Korrespondenz	☐
Häfl. Pers. Bogen	☐		☐
Effektenkarte	☐		☐
Schreibst.-Karte	☐		☐
Nummernkarte	☐		☐
Blockkarte	☐		☐
Revierkarte	☐		☐
Krankenblätter	☐		☐
Todesfallaufnahme	☒		☐
Todesmeldung	☐		☐
Sterbeurkunde	☐		☐
		Dokumente:	1
		Inf. Karten:	
		Bemerkungen:	
		Umschlag-Nr.:	

Fitxa personal de Manuel Vinaroz al KL. Mauthausen.²⁷

²⁶ DREYFUS-ARMAND, Geneviève (2000) *El exilio de los republicanos españoles en Francia . De la guerra civil a la muerte de Franco*, Edit. Crítica, Barcelona; pàg. 121.

²⁷ Arxiu Arolsen signatura: 01012603 oS. Número de document: 418695.

5421

Amtsgericht Mauthausen

Eingelangt am 21. JAN. 1942 Uhr Min.
fuch m. Collagen
Hautschriften.

Geschäftszahl *Sp. A 17-184/41*

Todfallsaufnahme,

errichtet am 31.12.1941 in Mauthausen

1. Vor- und Zuname des (der) Verstorbenen (bei verheirateten Frauen auch Familienname): Manuel V i n a r o z - Mate

2. Beschäftigung: Arbeiter

3. Alter (Tag der Geburt): 1.1.1903 zu Roquetas (Tarragona)

4. Religion: ohne

5. Familienstand (ob ledig, verheiratet, verwitwet, gerichtl. geschieden):

6. Heimatszuständigkeit, Staatsangehörigkeit: Spanien

7. Ordentlicher Wohnsitz, Wohnung:
(Wenn der Verstorbene unter Vormundschaft stand oder entmündigt war, ist das Pflugschaftsgericht anzugeben und das Dekret des Vormunds [Kurators, Beistandes] beizuschließen.)
Esparaguerra (Barcelona) calle Bruch 14

8. Sterbetag und Sterbeort: 25.12.1941 gegen 4.40 KL Mauthausen

Verf a Streits. Nr. 4 (Todfallsaufnahme). Q.0049

Expedient de defunció del dia 31 de desembre de 1942 a Mauthausen.²⁸

²⁸ *Ibíd.*

5588
9. Nachgelassener Ehegatte(in):

Julia R a m o s - Gomez, wohnhaft:Tarrasa (Barcelona) calle Doctor Ferraud,

10. Großjährige Kinder und großjährige Nachkommen bereits verstorbener Kinder (Vor- und Zuname, Stand, Alter und Aufenthaltsort):

11. Minderjährige Kinder und minderjährige Nachkommen bereits verstorbener Kinder (Vor- und Zuname, Alter, Beschäftigung und Aufenthaltsort):

Haben die Minderjährigen bereits einen gesetzlichen Vertreter oder wer wird hiezu vorgeschlagen? Übernimmt die Witwe die Vormundschaft und wer wird zum Mitvormund vorgeschlagen?
Erwartet die Witwe die Geburt eines Kindes?

12. Vor- und Zuname, Stand, Alter und Aufenthaltsort der übrigen nächsten Verwandten und der Testamentserben:

Document, segons el qual la cònjuge testamentària és Júlia Ramos Gómez (I).

13. Ist ein Testament, Kodizill, Erbvertrag, eine Schenkung oder Ehepakt vorhanden? Wo befinden sie sich? (Bei mündlichen letztwilligen Erklärungen Vor- und Zuname, sowie Wohnort der Zeugen):

14. War der Verstorbene als Vormund, Kurator oder Beistand bestellt? Für wen, von welchem Gerichte und wo befindet sich das Bestellsdekret?

15. Hat der Verstorbene über Amtsgelder Rechnung geführt oder einen Bezug aus einer öffentlichen Kasse oder einem unter öffentlicher Aufsicht stehenden Fonde genossen?

16. Befinden sich in der Verlassenschaft Gegenstände, die eine besondere Anzeige erfordern? Was wurde darüber verfügt?

17. Ist ein Vermögen vorhanden und worin besteht es? In wessen Händen befindet es sich? Sind Vorkehrungen zur Sicherstellung getroffen worden und welche? War der Verstorbene auf den Todesfall versichert? Bei welcher Anstalt und zu wessen Gunsten?

Questionari sense cap més informació rellevant.(II).²⁹

²⁹ *Ibíd.*

18. Beiläufiger Wert:

a) der Liegenschaften:

b) der Fahrnisse:

c) der Forderungen:

d) der Wertpapiere und Einlagebücher (Anstalt und Nummer):

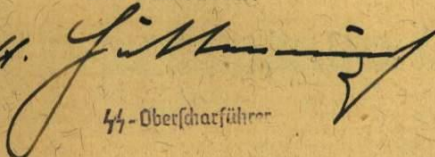
Sind große Schulden vorhanden?

Wieviel betragen die Krankheits- und Leichenkosten und die anderen mit besonderem Vorrecht verbundenen Forderungen? Wer hat sie berichtet? Stellt der Zahler den Antrag, ihm den Nachlaß an Zahlungsstatt zu überlassen?

Unterschriften:

Der Parteien:

Des Gerichtsabgeordneten:

i. G.
44-Oberstcharführer

B.

Mangels eines Nachlaßvermögens findet eine Verlassenschaftsabhandlung nicht statt.

10. 11. 48.

Questionari amb la signatura que certifica el document. (III).³⁰

³⁰ *Ibidem*.

La seva germana, Rosa Vinaroz Maté, també va ser represaliada; aquesta era una treballadora de S.A. Sedó, en cta. i vivia al c/ Bruc, núm. 1 d'Esparreguera. L'any 1939 –aleshores tenia 27 anys– és arrestada i empresonada a la presó del carrer Molins de Barcelona, i pateix el procediment de Consell de guerra Sumaríssim, núm. de causa, 002981, que es resol amb dotze anys i un dia de reclusió temporal.³¹

3

Staat: BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND Etat: REPUBLIQUE FEDERALE D'ALLEMAGNE Stato: REPUBBLICA FEDERALE TEDESCA Staat: BONDREPUBLIC DUTSCLAND Devlet: ALMANYA FEDERAL CUMHURİYETİ		Gemeinde: AROISEN (Sonderstendenamt Arolsen, Abt. M, Nr. 427/1958) Commune de - Municipality - Municipio de - Comune di - Gemeente - Kōy veyo mahalla	
Auszug aus dem Todesregister Extrait des registres de l'état civil concernant un décès - Extract of the register of deaths - Extrait del registro de defunciones - Extrait del registro della morti - Uittreksel van de registers van de burgerlijke stand aangaande een overlijden - Oltim karyi hâlişesi azrâti			
a) Todesort:	GUSEN, Kreis PERG		
b) Todesdatum:	21.11.1941		
c) Familienname des (der) Verstorbenen:	IGLESIAS HONOJOSA		
d) Vorname des (der) Verstorbenen:	Luis		
e) Geschlecht des (der) Verstorbenen:	M		
f) Geburtsdatum oder Lebensalter des (der) Verstorbenen:	7.7.1903		
g) Geburtsort des (der) Verstorbenen:	BARCELONA		
h) Letzter Wohnsitz des (der) Verstorbenen:	ESPARRAGUERA, Bezirk BARCELONA		
i) Name und Vorname des letzten Ehegatten:	VINAROS MOTE, Rosa		
j) Name und Vorname des Vaters:			
k) Name und Vorname der Mutter:			
Amtlich beglaubigt, Unterschrift und Dienstsiegel des Registerführers date de délivrance, signature et sceau du dépositaire date of issue, signature and seal of keeper fecha de expedición, firma y sello del depositario data in cui a fost ridicata înfapt, semn și sigilă of oficiului datum van afgifte, ondertekening en zegel van de bewaarder vertidigi tärki, stäva (silvelli) gaharyi manunatur leavri ve mähu			
		AROISEN, den 22.7.1968 Der Standesbeamte I. V. <i>W. Müller</i>	
Bestell-Nr. C 239 Internationale Sterberegister Kompartiment Mappe III Teil 45 Verlag für Sonderwesen GmbH, Frankfurt a. M. - München H 646-3		C 269	

Documents segons el qual Rosa Vinaroz Maté és l'esposa i beneficiària de Lluís Iglesias Hinojosa. (1968). Document d'Arolsen Archives cedit per la família a AMES.

I l'altra germana, Pilar Vinaroz Maté, que era la més petita, treballava a S. A. Sedó en cta., i en tenim notícia perquè el seu nom apareix anunciada com a actriu en un programa del Centre Cultural Obrer d'Esparreguera, del dia 1 d'abril de 1934 (aleshores ella té 17 anys), envoltada d'altres dones represaliades, com

³¹ Pàg. 42 de la Causa General d'Esparreguera.

ara Germina Roure –la biografia de les quals es poden trobar al nostre web³²– i en un entorn anarquista. Germina Roure va ser companya de Joan Roigé i Rodó, deixeble de Francesc Ferrer i Guàrdia, director de l'Escola Racionalista Luz al barri de Sants primer i més tard a Esparreguera.

Desembre
24
Diumenge

Centre Cultural Obrer

ESPARREGUERA

ANY
1933

Aquest Centre desitja sempre de complaure als seus socis i concorrents ha organitzat pel dia 24 a dos quarts de deu de la nit la presentació d'un programa artístic teatral a càrrec del Grup d'aficionats d'aquest mateix Centre, els quals posaran en escena el drama en tres actes degut a la ploma dels coneguts escriptors Maria Amat i Angel Millà «MALEIDA LA GUERRA», i el bonic juguè en 1 acte d'en Francesc Figueres «EL MARIT DE LA DIFUNTA».

ORDRE DEL PROGRAMA

1.er A dos quarts de deu en punt. — Un membre del Comitè Català contra la Guerra donarà una petita explicació de l'obra que ells patrocinen i que el nostre Teatre s'honrarà en representar «Maleida la guerra».

Aquesta obra que fou escrita amb el propòsit de contribuir a densificar a Catalunya per mitjà del Teatre l'ambient antimilitarista que arreu se està creant i que ha obtingut arreu on s'ha representat un èxit esclatant per el seu contingut de humanitarisme i per fer arribar al cor de les multituds tots els estralls que ocasiona aquest monstre paorós que respon al nom de *Guerra*.

Per què sobrevenen les guerres? Per què les apoya la Burguesia? Quines finalitats porten les guerres? Quines pàtries defensen els fills del poble que moren en els camps de combat destroçats horriblement per la metralla?

Aquestes preguntes les contesten amb gran acert M. Amat i A. Millà des d'aquesta obra.

2.^{on} Representació del drama en tres actes :

MALEIDA LA GUERRA

baix el següent repart:

ROSER	Germina Roure	DIMES	Salvador Orriols
AVI MAURICI	Lluís Bargalló	CAPITA WEBER	Ferran Serra
DAVID	Rafel Giné	COMANDANT MAIER	Joan Castellví
BIELO	Antoni Jordà	SARGENT BRAUEN	Venancet Sotèr
COLAU	Magi Cerdà		

3.er Es posarà en escena el juguet en 1 acte de costums Barcelonines que porta per nom **EL MARIT DE LA DIFUNTA** amb el repart següent:

ADELA	M. Castells	HERMENGOL	R. Liné
CARME	P. Vinaroz	MODEST	J. Castellví
AGNETA	C. Domenec	JOAQUIM	Ll. Bargalló
DON JAUME	S. Oriols		

Esperem que aquest programa plaurà a tots els socis i simpatitzants i que ens ho demostraran fent acte de presència per que aquells llops de l'home que atien la guerra empesos per baixos egoismes es donin compte de que el poble comença ja a despertar.

Perruqueria: F. Cisrernas **Decorats:** C. Paquita **Sastretria:** J. Francesc

Diumenge, 31 de desembre, l'Agrupació infantil presentarà en escena el drama en un acte:

Drama de humils! i un sàinet en un acte ¿Luz de la vida?

NOTES: La sala d'Espectacles estarà **dotada de calefacció.** = Compru i propagueu el **Segell pro Infància.** LA JUNTA

PREUS: Socis, 1'25 - No socis, 1'50 - Nens, 0'70

Gràfics Oliba

³² [http://www.memorialbaixllobregat.cat/\[Data de l'última consulta 15-2-2021\].](http://www.memorialbaixllobregat.cat/[Data de l'última consulta 15-2-2021].)

Cartells del Centre Cultural Obrer d'Esparreguera (1934) AMES

Detalls del cartells del Centre Cultural Obrer, on podem trobar Pilar Vinaroz (1934). AMES.

Al Centre Cultural i Obrer d'Esparreguera s'hi respirava un ambient d'esquerres (els sectors més esquerrans d'ERC, la CNT i el sindicat d'oposició), tenia un cafè una sala de reunions i de ball. Però aquest ambient que podem intuir en aquests programes que tenim més amunt, s'estrucrà com a conseqüència dels Fets d'Octubre de 1934 ja que el local serà clausurat .